

سوالات آزمون نهایی درس: روش استنباط احکام (احکام ۳) - ۱۳۲۸۱	پایه: دوازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹
تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - دی ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			Azmoon.medu.ir
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید

۱	(الف) تفسیر آیات الاحکام، یکی از اقسام تفسیر موضوعی است. (ب) هر دو قسم خبر مقطوع الصدور، حجت نیست؛ زیرا ما را نسبت به صدور آن از معصوم به یقین نمی‌رساند. (ج) عام و مطلق، هر دو در نتیجه، دارای یک معنا نیستند. (د) حجّیت عقل از امور بدیهی است و نیاز به دلیل و برهان ندارد.	۲
---	---	---

صحیح‌ترین گزینه را انتخاب نمایید

۲	(الف) حجیت اجماع از نظر شیعیان ... ۱. کاشف از رأی و نظر معصوم است. ۲. مانند نظر اهل سنت است. ۳. باید کاشف از رأی و نظر معصوم باشد. (ب) زیربنای فهم و درک معارف دینی و بشری است. ۱. عقل ۲. قرآن ۳. روایت (ج) مطابق با کتاب درسی، برای حجیت برائت، به کدام یک استناد نشده است؟ ۱. عقل ۲. قرآن ۳. اجماع	۱.۵
---	--	-----

ارتباط برقرار کنید

۳		ستون اول	ستون دوم
		(الف) فعل یا صیغه امر و نهی	۱- قَدْ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ (ص) عَنْ بَيْعِ الْغَرَرِ
		(ب) به صورت ماده امر و نهی	۲- عَلَيْكُمْ أَنْفُسُكُمْ
		(ج) فعل مضارع در معنای امر یا نهی	۳- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ
		***	۴- لَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ
		***	۵- لَا يُسْجَدُ إِلَّا عَلَى الْأَرْضِ

نمودار را تکمیل کنید

۴		۱.۵
---	--	-----

اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۵	الف) کتاب	ب) قول معصوم	ج) عام	د) اجماع محصل	۲
---	-----------	--------------	--------	---------------	---

سوالات آزمون نهایی درس: روش استنباط احکام (احکام ۳) - ۱۳۲۸۱	پایه: دوازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹
تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - دی ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			Azmoon.medu.ir
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

کوتاه پاسخ

۶	مشخص نمایید که هر یک از موارد زیر، مثالی برای کدام نوع از انواع نهی می باشد؟ (نهی در عبادات یا نهی در معادلات)	۱.۵
	الف) روزه گرفتن در عیدین ب) بیع وقت النداء ج) نماز خواندن حائض د) نماز خواندن با لباس غصبی ه) خواندن سوره عزائم در نماز و) ربا	
۷	درباره استصحاب، به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) علمای علم اصول، برای حجیت استصحاب به کدام نوع از ادله اجتهادی استناد کرده اند؟ ب) ارکان استصحاب را نام ببرید. (۲ مورد) ج) شرایط استصحاب را نام ببرید. (۲ مورد)	۲.۲۵
۸	تعریف «معاملات» در مبحث تلازم میان نهی و بطلان را بنویسید؟	۰.۵

پاسخ تشریحی

۹	با توجه به آیه «فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ» به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) این آیه برای چه نوع مفهومی مورد استفاده قرار گرفته است؟ ب) مفهوم مورد نظر را بیان کنید.	۰.۷۵
۱۰	الف) الفاظ عموم را نام ببرید. (۴ مورد) ب) برای ۲ مورد از آنها، به دلخواه، مثال بزنید.	۲
۱۱	توضیح دهید که چرا اکثر فقها به اجماع های نقل شده از فقیهان متقدم (یعنی بزرگانی که در زمان شیخ طوسی و پیش از ایشان می زیسته اند) اعتماد می کردند؟	۱
۱۲	«اصول عملیه» را تعریف کنید.	۰.۷۵
۱۳	احتیاط در چه شرایطی جاری می شود؟	۱.۵
۱۴	«حجیت تخییر امری بدیهی است که نیاز به استدلال ندارد.» چرا؟	۱

تجزیه و تحلیل

۱۵	«برای نماز، دو حکم شرعی از طرف شارع بیان شده است: نخست وجوب نماز و دیگری مقدمه بودن طهارت برای نماز» الف) این متن به کدام سرفصل کتاب، تعلق دارد؟ ب) توضیح دهید، وجوب طهارت، چگونه ثابت خواهد شد؟	۱
۲۰	موفق باشید	
صفحه ۲ از ۲		

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: روش استنباط احکام (احکام ۳) - ۱۳۲۸۱		پایه: دوازدهم		رشته: علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	
تعداد صفحه: ۲		مدت آزمون: ۷۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - دی ۱۴۰۴				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			
ردیف		راهنمای نمره‌گذاری					
نمره							

۲	۱	الف) صحیح (۰.۵ نمره) (درس ۴، صفحه ۳۵) ب) غلط (۰.۵ نمره) (درس ۵، صفحه ۴۲) ج) غلط (۰.۵ نمره) (درس ۸، صفحه ۶۸) د) صحیح (۰.۵ نمره) (درس ۱۰، صفحه ۷۹)
۱.۵	۲	الف) گزینه ۳ / باید کاشف از رأی و نظر معصوم باشد (۰.۵ نمره) (درس ۹، صفحه ۷۳) ب) گزینه ۱ / عقل (۰.۵ نمره) (درس ۱۰، صفحه ۷۸) ج) گزینه ۳ / اجماع (۰.۵ نمره) (درس ۱۳، صفحه ۹۶)
۰.۷۵	۳	الف) ۴ (۰.۲۵ نمره) (درس ۶، صفحه ۴۷) ب) ۱ (۰.۲۵ نمره) (درس ۶، صفحه ۴۷) ج) ۵ (۰.۲۵ نمره) (درس ۶، صفحه ۴۸)
۱.۵	۴	الف) کتاب (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸) ب) سنت (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸) ج) غیر لفظی (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸) د) عقل (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸) ه) استصحاب (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸) و) احتیاط (۰.۲۵ نمره) (درس ۳، صفحه ۲۸)
۲	۵	الف) آنچه به عنوان قرآن بر نبی مکرم اسلام از سوی خداوند متعال نازل شده است. (۰.۵ نمره) (درس ۴، صفحه ۳۵) ب) سخنانی است که معصوم در مقام قانونگذاری و بیان احکام فرموده است. (۰.۵ نمره) (درس ۵، صفحه ۴۰) ج) لفظی که برای در بر گرفتن همه افراد متعلقش وضع شده است. (۰.۵ نمره) (درس ۸، صفحه ۶۴) د) به اجماعی گفته می‌شود که فقیه به وسیله تتبع در آرای فقها و فتاوی آن‌ها تحصیل کرده و شخصاً به دست آورده باشد. (۰.۵ نمره) (درس ۹، صفحه ۷۴)
۱.۵	۶	الف) نهی در عبادات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴) ب) نهی در معاملات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴) ج) نهی در عبادات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴) د) نهی در عبادات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴) ه) نهی در عبادات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴) و) نهی در معاملات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۱، صفحه ۸۴)
۲.۲۵	۷	الف) روایات (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۲، صفحه ۹۱) ب) یقین سابق (۰.۵ نمره)؛ شک لاحق (۰.۵ نمره) (درس ۱۲، صفحه ۹۱) ج) وحدت متعلق یقین و شک (۰.۵ نمره)؛ همزمانی یقین و شک (۰.۵ نمره) (درس ۱۲، صفحه ۹۱)
۰.۵	۸	مراد از معاملات در اینجا هر عمل غیر عبادی است که قصد قربت نمی‌خواهد. (درس ۱۱، صفحه ۸۴)
۰.۷۵	۹	الف) مفهوم موافق (۰.۲۵ نمره) (درس ۷، صفحه ۵۶) ب) مفهوم موافق آن این است که امور شدیدتر از «اف» - مثل توهین و ناسزاگویی - هم به طریق اولی حرام هستند. (۰.۵ نمره) (درس ۷، صفحه ۵۶)
صفحه ۱۱ از ۲		

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: روش استنباط احکام (احکام ۳) - ۱۳۲۸۱		پایه: دوازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹
تعداد صفحه: ۲		مدت آزمون: ۷۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - دی ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش		
ردیف		راهنمای نمره‌گذاری		
		نمره		

۱۰	الف) لفظ «کل» (۰.۲۵ نمره)؛ هر لفظی که به معنای «کل» باشد (۰.۲۵ نمره)؛ جمع معرف به «ال» (۰.۲۵ نمره)؛ قرار گرفتن نکره در سیاق نفی یا نهی (۰.۲۵ نمره) (درس ۸، صفحه ۶۵) ب) <u>مثال برای لفظ «کل»</u> : «کل نفس ذائقة الموت» مثال برای «هر لفظی که به معنای «کل» باشد» : <u>جميع، عامه، كافه، تمام، دائماً (تنها به یک مورد نمره تعلق می گیرد)</u> مثال برای «جمع معرف به «ال» : <u>احترم العلماء</u> مثال برای «قرار گرفتن نکره در سیاق نفی یا نهی» : <u>لا شریک لله تعالی یا لا تشتم احداً</u> (ذکر یک مثال از ۲ مورد به دلخواه کافی است هر مورد ۰.۵ نمره) (درس ۸، صفحه ۶۶)
۱۱	زیرا این فقها نزدیک عصر ائمه زندگی می کرده‌اند (۰.۲۵ نمره) و با توجه به دقت فراوانی که در پیروی از روایات داشته‌اند (۰.۲۵ نمره)، بسیار بعید می‌دانند (۰.۲۵ نمره) که آنان سخنی بدون استناد به روایتی از معصوم گفته باشند (۰.۲۵ نمره). (درس ۹، صفحه ۷۴)
۱۲	گاهی فقیه در میان ادله اجتهادی، یعنی کتاب، سنت، اجماع و عقل قطعی، حکم مسئله موردنظر خود را نمی‌یابد. (۰.۲۵ نمره) اینجاست که اصول و قواعدی به یاری او می‌آیند (۰.۲۵ نمره) تا وی، با تمسک به آن‌ها، خود و مقلدینش را در «مقام عمل» از تحیر خارج کند (۰.۲۵ نمره). به اصولی که در این جایگاه مورد تمسک واقع می‌شود «اصول عملیه» می‌گویند. (درس ۱۲، صفحه ۸۹)
۱۳	گاهی فرد نسبت به اصل تکلیف هیچگونه شکی ندارد؛ یعنی به وجود تکلیف یقین دارد (۰.۵ نمره) و می‌داند که نسبت به امری از سوی شارع ذمه‌اش مشغول است (۰.۵ نمره)؛ ولی نسبت به اینکه تکلیف به چه چیز تعلق گرفته شک دارد. (۰.۵ نمره) (درس ۱۳، صفحه ۹۷)
۱۴	زیرا هنگامی که مکلف در واقعه‌ای قرار می‌گیرد که از وجوب یا حرمت خالی نیست (۰.۵ نمره)، عقلاً یکی از آن دو از او صادر می‌شود و راهی جز انجام یکی را ندارد. (۰.۵ نمره) (درس ۱۳، صفحه ۹۹)
۱۵	الف) مقدمه واجب یا درس عقل ۱ یا اقسام مقدمه واجب (۰.۲۵ نمره) (درس ۱۰، صفحه ۷۹) ب) در اینجا عقل حکم می‌کند که چون نماز واجب است و طهارت مقدمه آن می‌باشد (۰.۵ نمره)، پس طهارت نیز واجب است یا در این مثال، دلیل شرعی‌ای بر وجوب طهارت نداریم، اما عقل به دلیل مقدمه بودن آن برای نماز، حکم به وجوب شرعی طهارت می‌کند. (درس ۱۰، صفحه ۸۰) (ذکر یک مورد کافی است ۰.۲۵ نمره)
صفحه ۲ از ۲	